

La Pineda de Vallformosa

Vilobí del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: La Pineda. Masia de la Pineda (08735 Vilobí del Penedès)
Emplaçament Crta.BV-2127, a l'alçada de les caves Vallformosa, cal agafar el trencall a la dreta

Coordenades:

Latitud: 41.38613
Longitud: 1.68283
UTM Est (X): 389872
UTM Nord (Y): 4582460

Classificació

Número de fitxa 08304 - 53
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XV-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Número inventari Servei del Patrimoni Arquitectònic .IPA. Fitxa nº5069
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 004A00013
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dl., 16/02/2004 - 01:00

Descripció

Conjunt arquitectònic format per la masia coneguda com La Pineda de Vallformosa i construccions annexes adossades a l'Oest, i N-E de la casa. Tot el conjunt es troba envoltat per un mur perimetral que tanca l'espai creant un pati i jardí interior. La masia conserva una planta en forma de L, formada per un cos rectangular cobert a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana, de planta baixa, primer pis i golfes; i un altre cos quadrangular de proporcions més petites, adossat a la façana principal pel seu cantó N, de planta baixa i primer pis, cobert a dues aigües i carener perpendicular, però resultant una mica més baix que el cos rectangular original, presentant una coberta totalment independent de la principal i que es situa uns centímetres per sota. Tots dos cossos són construïts en parament irregular i arrebossats en ciment. La façana principal està orientada a llevant, i ofereix una visió de façana tallada a escaire, fent un angle recte de 90°. Destaca a la façana principal l'existència d'una obertura principal formada per un gran portal adovellat, fet a partir de grans dovelles rectangulars, formant un arc de mig punt. Destaca també al primer pis, i com a única obertura, l'existència d'un gran finestral format per tres arcs trilobulats de factura gòtica, que es recolzen sobre dos capitells, que recauen sobre dues columnetes. Aquest finestral es troba reforçat als voltants amb carreus ben treballats, que romanen visibles lliures d'arrebossat. Tot el finestral es troba emmarcat per un trencaaigües i un empit a la part inferior. A la mateixa alçada del primer pis, però oberta al cos quadrangular adossat, i orientat a migdia s'obre un altre gran finestral rectangular que ha estat profusament decorat amb un arc d'estil conopial, que descansa sobre dos culs de llàntia en forma de caps humans. Tot els voltants han estat reforçats amb carreus rectangulars ben treballats que són visibles per no estar arrebossats. La façana de migdia i la façana de ponent de la casa destaquen exteriorment per la seva sobrietat i senzillesa, obrint-se amb un seguit de petites finestres sense decoració exterior, que a l'interior es prolonguen en lluernes fetes amb volta escarsera. Destaca també un gran contrafort atalussat a la façana de migdia. Al voltant de la casa, al llarg de les façanes Nord, S-O i E, s'han adossat coberts agrícoles i magatzems en diverses èpoques. Destaca també l'existència d'un pou quadrangular a l'entrada de la casa. Al costat de la casa s'adossa la masoveria, en la qual es troben dues finestres de pedra treballada. Una té a la llinda la data de 1703, i una reixa de ferro forjat. Entre la masoveria i la casa pairal hi ha un arc apuntat gòtic, avui tapiat.

Interiorment, i a la planta baixa, destaca l'existència d'un gran arc rebaixat a l'entrada, i una sala coberta amb volta de racó de claustre, i una lluernia com a finestra, sembla haver estat una antiga capella de la casa avui desapareguda

Resta patent l'existència de dos festejadors a l'interior de la finestra gòtica, i dos festejadors més en una finestra del sector de ponent. A l'habitació de la gran finestra conopial hi ha un nínxol profusament treballat. Al primer pis destaca l'existència d'una gran sala, amb funcions de sala principal, que s'ha decorat molt esmeradament. Així, l'espai situat entre l'embigat de fusta del sostre s'ha cobert amb un seguit de plaques d'estuc decorades amb el signes del zodiac. També s'han obert un seguit de portes de diferents mides i tamany, que s'han decorat amb un ressortit molt decorat amb motius vegetals i florals, i que es coronen de formes diferents. Cinc d'elles ho estan amb una petxina rematada a la part superior per un motiu floral. Altres dos ho estan per arcs conopials de gran tamany i entrecreuats, dues d'elles amb arcs de tot punt, i tres són allindades. Les dimensions de les portes són molt diferents, destacant algunes de molt petites. Algunes d'elles es troben pràcticament enganxades les unes amb les altres.

Observacions:

La casa es troba inclosa dins el Catàleg de Monuments i conjunts Històrico-Artístics de Catalunya. Compta amb alguns objectes propis dels treballs agrícoles:

- 2 premses
- 2 portadores
- mesures de gra
- 1 bomba de vi

Segons informació oral de la propietària de la casa, fins fa pocs anys hi havia dugues tines i dos cups de gran tamany adossades a la casa, però van ser enderrocats degut al seu mal estat de conservació.

La família no conserva documentació referent a la casa. Les fotografies més antigues són de caire familiar.

Història

Els orígens de la masia de la Pineda de Vallformosa es remunten a l'Edat Mitjana. La primera referència documental prové del fogatge del 1553, on apareix documentat : Joan Colomer de la Pineda (LLORAC,1991:41). L'any 1680, al compte del mill recollit del delme a la quadra de Vilobí la casa es coneix com a Can Colomer de la Pineda. Cal pensar doncs que la casa era realment congeuda per Can Colomer, i l'afegit de la Pineda ve determinat per fet d'haver estat construïda en una zona de poblada antigament de pins. L'any 1729 la casa ja apareix anomeanda només com La Pineda (LLORAC,1991:52). Malgrat tot, i de forma sorprenent la familiar Colomer s'ha mantingut com a propietària de la casa de forma ininterrompuda al llarg dels segles, arribant fins al segle XX, sent actualment la propietària la sra. Dolors Sabat Colomer. Arquitectònicament els orígens de la casa es remunten al segle XV, quan segurament es construeix el cos de planta rectangular, que s'obre amb el gran finestral gòtic. L'ornamentació tant acurada revela segurament una masia amb grans possibilitats econòmiques. Amb seguretat, al segle XVI es produeix una ampliació de la casa, afegint el cos quadrangular que s'adossa a la façana principal. En un intent de continuar amb la tònica estilística de la casa s'obre un altre gran finestral, però aquesta vegada en l'estil de l'època -arc conopial-. Les reformes de l'interior també afectaren a la sala principal del primer pis, que es cobreix en estuc, que s'acondiciona com a sala principal de la casa, i on s'obren un seguit de portes-deu en total- decorades amb un ressortit de guix molt treballat, i coronades amb motius diversos. Al llarg dels segles XVIII, XIX i XX, també ha patit nombroses reformes, com l'afegit de la masoveria, que du la data del 1703, i nombroses reformes interiors. D'aquesta forma., segons la tradició familiar, una de les sales interiors de la planta baixa, a tocar de la façana Sud, coberta amb una volta de racó de claustre, i una lluernia com a finestra, sembla haver estat una antiga capella de la casa avui desapareguda. Actualment la propietària és la Sra. Dolors Sabat i Colomer.

Bibliografia

- AA.DD. (1986) L'alt Penedés. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura pp.248-251.
- CATÀLEG DE MONUMENTS I CONJUNTS HISTÒRICO-ARTÍSTICS DE CATALUNYA. (1990). Vilobí del Penedés. Generalitat de Catalunya. Servei del Patrimoni Arquitectònic. Barcelona.
- GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA. Vilobí del Penedés. Tom 15. p.533.
- IGLÉSIES I FORT J. (1988) Estudi de les xifres de població de l'Alt Penedès en el curs de sis segles (1358-1975). Institut d'Estudis Penedesencs. Vilafranca
- LLORAC I SANTÍ S. (1991) Vilobí del Penedés. Passat i present. Ajuntament de Vilobí del Penedés.
- PLA DE CATALOGACIÓ I INTERPRETACIÓ DEL PATRIMONI CULTURAL DE L'ALT FOIX. (2002) Vilobí del Penedés. Transversal Produccions Culturals.
- RIUS MORGADES J. (1987) La Comarca de l'Alt-Penedès. Vilafranca

